

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Ewa Woźniak</i> : Wkład dwudziestolecia międzywojennego w ewolucję polszczyzny	7
<i>Mirosława Sagan-Bielawa</i> : Rozwój świadomości językowej obywateli II Rzeczypospolitej na tle procesów integracyjnych	22
<i>Ewa Malinowska</i> : Język prawno-administracyjny okresu dwudziestolecia międzywojennego	34
<i>Urszula Sokółska</i> : Język jako przedmiot refleksji w ujęciu artystów pióra dwudziestolecia międzywojennego	49
<i>Milena Wojtyńska-Nowotka</i> : Antysemityzm w polskiej prasie dwudziestolecia międzywojennego. Leksyka nagłówków prasowych tygodnika „Pod Pręgierz”	64
<i>Stanisław Dubisz</i> : Język pism Józefa Piłsudskiego – Rok 1920	79

OBJAŚNIENIA WYRAZÓW I ZWROTÓW

<i>Agnieszka Piela</i> : W cieniu koronawirusa... Historycznie o zarazie i zarazkach	97
--	----

RECENZJE

<i>Ewelina Kwapien</i> : Barbara Batko-Tokarz, <i>Tematyczny podział słownictwa współczesnego języka polskiego. Teoria, praktyka, leksykografia</i> , Kraków 2019	106
<i>Anna Górską-Peć</i> : Jerzy Sierociuk (red.), <i>Słownik języka mieszkańców Ziemi Łukowskiej. Praca na roli i w gospodarstwie</i> , Poznań 2019	114

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Ewa Woźniak</i> : The contribution of the interwar period to the evolution of the Polish language	7
<i>Mirosława Sagan-Bielawa</i> : Development of the language awareness of the citizens of the Second Polish Republic in the context of integration processes	22
<i>Ewa Malinowska</i> : The language of law and administration of the interwar period ..	34
<i>Urszula Sokólska</i> : Language as an object of reflection as approached by the writers of the interwar period	49
<i>Milena Wojtyńska-Nowotka</i> : Antisemitism in the Polish press of the interwar period. Lexis of the newspaper headlines of the weekly titled „Pod Pręgierz” (“In the Pillory”)	64
<i>Stanisław Dubisz</i> : The language of Józef Piłsudski’s writings – <i>Rok 1920 (1920)</i>	79

EXPLANATIONS OF WORDS AND EXPRESSIONS

<i>Agnieszka Piela</i> : In the shadow of coronavirus... On epidemic and germs in historical terms	97
--	----

REVIEWS

<i>Ewelina Kwapien</i> : Barbara Batko-Tokarz, <i>Tematyczny podział słownictwa współczesnego języka polskiego. Teoria, praktyka, leksykografia (Thematic division of the lexis of the modern Polish language. Theory, practice, lexicography)</i> , Kraków 2019	106
<i>Anna Górską-Peć</i> : Jerzy Sierociuk (ed.), <i>Słownik języka mieszkańców Ziemi Łukowskiej. Praca na roli i w gospodarstwie (Dictionary of the language used by the inhabitants of the Łuków Land. Work on the land and in the farm)</i> , Poznań 2019	114

W ZESZYCIE

– Odrodzenie państwa polskiego w 1918 r., przeobrażenia społeczno-polityczne i kulturowe spowodowały dużą dynamikę zmian językowych w 20-leciu międzywojennym, co szczególnie wyraźnie zaznaczyło się w unifikacji warstwy fonetycznej, rozwoju słowotwórstwa oraz w internacjonalizacji i reprodukcji leksyki.

– Rozwój świadomości językowej w 20-leciu międzywojennym pozostawał w ścisłym związku z procesami integracyjnymi; należy tu wyróżnić: zmiany świadomości inteligencji, integrację językową polskich środowisk posługujących się gwarami, integrację językową innych narodowości oraz działania regionalistyczne i oświatowe.

– Język prawno-administracyjny okresu 20-lecia międzywojennego rozwijał się w wyniku procesów zmierzających do ujednoczenia polszczyzny administracyjnej oraz mechanizmów unifikacji i kodyfikacji prawa; duży wpływ miały na to zmiany ustrojowe – od demokracji parlamentarnej (1919 r.) do autorytaryzmu (1935 r.).

– Znaczny wpływ na rozwój polszczyzny ogólnej w 20-leciu międzywojennym mieli ludzie pióra, np. Julian Tuwim, Tadeusz Boy-Żeleński, Julian Przyboś, Stefan Żeromski, Bruno Jasiński, Jalu Kurek czy Tadeusz Peiper, zarówno jako autorzy tekstów artystycznych, jak i twórcy teorii quasi-lingwistycznych.

– Charakterystyczną dla polszczyzny 20-lecia międzywojennego płaszczyzną realizacji agresji językowej była prasa, a w jej obrębie m.in. teksty propagujące antysemityzm w wyniku stosowania środków językowych negatywnie wartościujących społeczność żydowską, czego przykładem był radykalny tygodnik „Pod Pręgierz”.

– Język najdłuższego tekstu Józefa Piłsudskiego pt. *Rok 1920*, swego rodzaju traktatu z zakresu wojskowości oraz eseju propagandowo-dydaktycznego, ukazuje nam jej autora jako typowego użytkownika polszczyzny ogólnej w 20-leciu międzywojennym o nielicznych cechach idiolektalnych i regionalnych, charakteryzującego się dużym talentem narracyjnym i znawstwem realiów.

***

Polszczyzna 20-lecia międzywojennego – świadomość językowa obywateli II Rzeczypospolitej – język prawno-administracyjny w międzywojniu – polszczyzna w refleksji ludzi pióra 20-lecia międzywojennego – wykładniki leksykalne antysemityzmu w prasie z lat 1933–1939 – język pism Józefa Piłsudskiego (*Rok 1920*).

Red.